

Štátnu komisiu opakovane žiadame o stanovisko - výklad kampane tretích strán

Štátna komisia pre voľby v zmysle volebnej legislatívy riadi voľby a je orgánom dohľadu nad vedením kampane

Opätovne sa obraciame na Štátnu komisiu pre voľby, aby zaujala metodické výkladové stanovisko ku kampani tretích strán

Štátna komisia pre voľby a kontrolu financovania politických strán (Komisia) 7. novembra zamietla našu žiadosť zo 17. októbra, aby sa meritórne zaoberala podnetmi na možné porušenie zákona o volebnej kampani, ktoré sme podali v apríli. Podľa jej uznesenia jej „*neprislúcha preskúmať ani zaujímať stanoviská k postupu a rozhodnutiam iných správnych orgánov...*“. V skutočnosti sme však Komisiu o preskúmanie iných rozhodnutí nežiadali, cieľom bolo, aby Komisia sama vydala stanovisko k meritu podobných podnetov.

Komisia v zmysle volebných zákonov (volebný zákon č. 180/2014 Z.z., zákon o volebnej kampani č. 181/2014 Z.z.) nemá právomoc udeliť sankciu (to patrí Ministerstvu vnútra a príslušným okresným úradom), má však generálnu kompetenciu „*riadiť voľby*“ (§12 a §13 volebného zákona), ako aj špecifickú kompetenciu, podľa ktorej „*kontroluje financovanie a vedenie volebnej kampane*“ (§16 ods. 1 písm. e) volebného zákona). Má tak nielen možnosť, ale podľa nás aj zákonnú povinnosť dozerať na vedenie kampane rozhodovaním o obsahu podnetov.

„Myslíme si, že inštitúcia zodpovedná za riadenie volieb by tak mala robiť vo všetkých prípadoch. Občania od Komisie očakávajú predvídateľný, obsahovo zdôvodnený a presvedčivý postoj k podnetom o porušení volebných pravidiel. Opätovne ju žiadame o pomoc pri ich interpretácii a výkladové stanovisko ku kampani tretích strán“, uviedol Ivan Godársky z MEMO 98.

Mimovládne organizácie a iné subjekty, nezávisle od seba počas prezidentských volieb upozornili, že minister vnútra Matúš Šutaj Eštok (a aj ďalší dvaja oficiálni predstavitelia štátu, Kamil Šaško a Braňo Ondruš) mohol porušiť zákon, ktorý explicitne zakazuje kampaň tretích strán v prospech alebo neprospech kandidáta. Minister totiž na svojich účtoch na sociálnych sieťach Facebook a Instagram uverejnil niekoľko desiatok platených statusov proti prezidentskému kandidátovi Ivanovi Korčokovi (15 pred prvým a 23 pred druhým kolom). Samotné Ministerstvo vnútra na svojom webe [uvádza](#), že za súčasť kampaní sa považujú aj platené posty na sociálnych sieťach.

Komisia naše podnety v apríli postúpila na Ministerstvo vnútra, ktoré ich následne postúpilo na Okresný úrad Bratislava, ako orgán príslušný rozhodnúť o možnej sankcii. OÚ Bratislava 28. augusta [rozhodol](#), že minister tým, že v čase vrcholiacej kampane pred druhým kolom publikoval viaceré platené príspevky v neprospech jedného z kandidátov, neporušil zákon.

„Toto rozhodnutie považujeme za nezmyselné,“ konštatovala riaditeľka Nadácie Zastavme korupciu Zuzana Petková. Je podľa nej **“dôsledkom systémového zlyhania, keď úrad, ktorý je v pôsobnosti Šutaja Eštoka, rozhodol v prospech ministra, teda politicky a nie nezávisle”**.

Mimovládne organizácie sa preto opätovne obracajú na Komisiu so žiadosťou o metodickú pomoc, aby v zmysle jej zákonných právomocí a jej ustálenej rozhodovacej praxe z minulosti zaujala ku

kampani tretích strán výkladové stanovisko.

Podnet na Štátnu komisiu pre voľby a kontrolu financovania politických strán (vo formáte pdf):
[Žiadosť o výkladové metodické stanovisko ku kampani tretích strán](#)

Tlačová správa (vo formáte pdf):

[Opätovne sa obraciame na Štátnu komisiu pre voľby, aby zaujala metodické výkladové stanovisko ku kampani tretích strán](#)

Sumár situácie

Matúš Šutaj Eštok (OÚ Bratislava)

MEMO 98 (a tiež Nadácia Zastavme korupciu, Transparency International Slovensko, ako aj ďalšie 3 fyzické osoby) podali podnet na Komisiu a MV pre možné porušenie zákona č. 181/2014 Z.z. o volebnej kampani. Zákon totiž (v §2 ods.3) zakazuje kampaň tretích strán (teda činnosť na podporu alebo v neprospech kandidátov). Zákon o volebnej kampani na tento typ konania (resp. zákazu konania) zároveň pamätá aj v časti o priestupkoch (§ 20), kde v ods. 1 hovorí, že „[priestupku sa dopustí ten, kto poruší zákaz podľa § 2 ods. 3“, a že okresný úrad uloží za takýto priestupok *“pokutu od 300 eur do 30 000 eur“* (§ 20 ods. 2 písm. a)).

Okresný úrad Bratislava, ako orgán príslušný rozhodnúť o sankcii, však svojím [rozhodnutím z 28. augusta](#) zamietol podnety, keďže podľa jeho interpretácie *“spáchanie skutku [...] a ktorý sa obvinenému Mgr. Matúšovi Šutajovi Eštokovi kladie za vinu, nie je priestupkom a preto správny orgán toto konanie o priestupku [...] zastavil“*.

Kamil Šaško (OÚ Bratislava)

Pred týždňom sme sa z Okresného úradu Bratislava (27.11.) dozvedeli, že vo veci ohľadom Kamila Šaška je **rozhodnutie možné očakávať v priebehu decembra, teda po viac ako 8 mesiacoch od nášho podania 5. apríla (7,5 mesiaca od začiatku konania)**.

Braňo Ondruš (OÚ Bratislava)

Podnet sa po polroku putovania v okolí Zvolena vrátil do Bratislavy, kde sme ho na začiatku apríla podali na Štátnu komisiu pre voľby a na Ministerstvo vnútra. Podnet bol totiž prvotne posudzovaný Ministerstvom vnútra z pohľadu či za jeho obsah nezodpovedá samotná strana HLAS-sd. Následne bol, podľa miesta bydliska, pridelený okresnému úradu vo Zvolen (na OÚ Zvolen bol doručený 17. mája).

Namiesto začatia konania sa však OÚ Zvolen rozhodol postúpiť vec na objasňovanie na Obvodné oddelenie Policajného zboru Detva - zásielka bola zo strany OO PZ Detva prebratá 26. júna. A hoci odpoveď prečo tak OÚ Zvolen urobil sme však ani na niekoľkonásobné otázky (mailové či telefonické) nedostali, dozvedeli sme sa, že podnet sa z objasňovania na OO Detva vrátil až 31. októbra. Následne, po zistení, že my (MEMO 98) sme sa o možnom porušení zákona v súvislosti s príspevkami vtedajšieho štátneho tajomníka Braňa Ondruša dozvedeli z nášho sídla v Bratislave, bol celý podnet 11. novembra postúpený na OÚ Bratislava.

Teda aj tento podnet sa nakoniec dostal na stôl okresného úradu, ktorý 28. augusta zamietol podnety voči ministrovi Šutajovi Eštokovi a ktorý stále rieši podnet voči vtedajšiemu štátnemu tajomníkovi a súčasnému ministrovi Šaškovi. Podľa časových súradníc sa **tak toto konanie sa oficiálne začalo zrejme až začiatkom novembra, teda 7 mesiacov po našom podaní.**

Záver I. - Domáca scéna

Po 8 mesiacoch od našich podnetov je situácia pomerne tristná... Veľa o (ne)postupe v procese naznačili už skutočnosti uvedené v našich článkoch zo 14. júna ([Orgány ochrany zákonnosti mlčia. Prečo?](#)) a z 19. septembra ([Skutok sa nestal. Ako stojí čas v štátnej správe](#)).

Podnet voči ministrovi vnútra jeho podriadený OÚ Bratislava zastavil, keďže v jeho konaní nevidel porušenie zákona. Hoci priamo Ministerstvo vnútra vo svojom metodickom usmernení pre parlamentné voľby uvádza, že platené príspevky tretích strán sa považujú za kampaň (a zákon kampaň tretích strán zakazuje), Okresný úrad tam porušenie zákona nevidel. Obrátili sme sa preto (spoločne s Nadáciou Zastavme korupciu a Transparency International Slovensko) **na Generálnu prokuratúru** s podnetom, aby podľa §20 a následne [zákona č. 153/2001 Z.z o prokuratúre](#) preskúmal dodržanie zákonnosti orgánmi verejnej správy, teda Okresným úradom Bratislava. (Viac v článku z 11. októbra - [Absurdné rozhodnutie OÚ BA vo veci \(ne\)kampane ministra. Obraciame sa na prokuratúru](#)). Náš podnet bol, z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti, 16. októbra presunutý na Okresnú prokuratúru Bratislava 1. Podľa zákona by malo byť rozhodnuté do 60 dní.

Podnet voči vtedajšiemu štátnemu tajomníkovi Ministerstva hospodárstva (a súčasnému ministrovi zdravotníctva) Kamilovi Šaškovi je, dúfajme, tesne pred rozhodnutím. Zákon o správnom konaní hovorí o 30, prípadne 60 dňoch (teda 2 mesiacoch), my sme však na kóte 8 mesiacov.

Podnet voči vtedajšiemu štátnemu tajomníkovi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (a súčasnému poslancovi Európskeho parlamentu za HLAS-sd) Braňovi Ondrušovi je, dúfajme, tesne po oficiálnom spustení... Zákon o správnom konaní hovorí o 30, prípadne 60 dňoch (teda 2 mesiacoch), my sme však na kóte 8 mesiacov, a proces sa iba rozbieha .

Medzitým sme podali (opäť spoločne s Nadáciou Zastavme korupciu a Transparency International Slovensko) 2 podnety **na Štátnu komisiu pre voľby a financovanie politických strán** - žiadame ju o metodologický výklad, aby sa jej rozhodovacia prax naozaj ustálila a bola predvídateľná a zároveň obsahovo presvedčivá (viac aj v článku zo 17. októbra - [Štátnu komisiu pre voľby žiadame o stanovisko k prezidentskej Meta \(ne\)kampani ministra](#)).

Záver II. - Medzinárodní pozorovatelia (OBSE)

Zároveň medzitým (22. novembra) vydal svoju Finálnu hodnotiacu správu (zatiaľ [v angličtine](#)) aj Volebný expertný tím Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (Office for Democratic Institutions and Human Rights - ODIHR) ako inštitúcie OBSE (OSCE). Misie ODIHR [pozorujú voľby na Slovensku](#) pravidelne (podobne ako v takmer všetkých 57 krajinách OBSE, s výnimkou Vatikánu), od roku 1998.

ODIHR volebná misia 2024

[ODIHR volebná misia k prezidentským voľbám 2024](#) ponúkla vo svojej finálnej správe 16 odporúčaní na zlepšenie viacerých aspektov volebného procesu (po posledných parlamentných

voľbách 2023 to bolo 24 odporúčaní) - viac v článku z 24. novembra ([Volby na Slovensku očami medzinárodných pozorovateľov](#)).

Aj misia vo svojom hodnotení venovala značnú časť podnetom voči štátnym predstaviteľom, predovšetkým voči ministrovi vnútra, a v tejto časti aj ponúkla odporúčanie **ako by relevantné orgány mali postupovať pri podozreniach na porušenie volebných pravidiel**:

5. Porušenia súvisiace s kampaňou by mali byť riešené promptne, a to aj prostredníctvom včasných opatrení a uložením primeraných a odrádzajúcich sankcií.

(Campaign-related violations should be promptly addressed, including through timely remedial action and the imposition of proportionate and dissuasive sanctions).

Okrem iného, podobne ako navrhuje aj MEMO 98, misia ODIHR odporúča **prehodnotiť zákaz kampane tretích strán**:

9. Zákaz financovania kampane tretími stranami by sa mal prehodnotiť, aby sa dosiahla rovnováha medzi zabezpečením slobody prejavu a zároveň stanovením primeraných obmedzení pre tretie strany, aby sa zabránilo neprimeranému narušeniu kampane.

(The ban on third-party campaign financing should be reviewed to balance between ensuring the freedom of expression while, at the same time, setting reasonable limits on third-party spending to prevent undue distortion of the campaign).

ODIHR volebná misia 2023

Zároveň je dôležité zdôrazniť, že odporúčania navrhnuté predchádzajúcou pozorovateľskou misiou zostávajú v platnosti. [ODIHR volebná misia k predčasným parlamentným voľbám 2023](#) ponúkla ako prioritné odporúčanie **posilnenie nezávislosti Komisie**:

1. Kompetencie a činnosti Ministerstva vnútra a Štátnej komisie pre voľby by mali byť jasne definované a vymedzené spôsobom, ktorý umožní ŠKV fungovať inštitucionálne a funkčne nezávislým spôsobom.

(The competencies and activities of the MoI and the SEC should be clearly defined and delineated in a way that permits the SEC to operate in an institutionally and functionally independent manner).